

AI LÊN X HOA ĐÀO

"M t qu c gia h y dĩ t thiên nhiên s t h y dĩ t. Núi r ng là lá ph i c a đ t n c, thanh l c không khí và t o năng l ng m i cho con ng i " (Franklin Roosevelt)

Năm 1955, tôi v a 10 tu i, cha tôi g i c gia đình lên Dalat. Ông nói môi tr ng s ng Saigon quá xô b , ô nhi m và thi u văn hóa (n u ông s ng Saigon ngày nay thì ch c ông s g i tôi lên...m t trắng v i ch H ng...hay m t ch chân ng n nào đó). M tôi mua m t căn nhà 60 d c Duy Tân, buôn áo qu n tr em, và 4 anh ch em b t đ u khám phá m t thiên đ ng m i th t nhi u cây xanh hoa l .

Dalat 1955

Lúc đó, Dalat l nh th u bu t t n lòng. Ngày nào, chúng tôi cũng co ro trong ch n, m th y các bí hi m v r ng sâu qua nh ng huy n tho i, c i gi n khúc khích khi đ a hù ma qu , và

số c ph c c truy n. Nh ng v n hoa tr c các villa và nh ng chi c áo dài không còn tô đi m cho các con đ ng thành ph ; bây gi m c đ y nh ng căn nhà h p qu t v i m u s c l n x n và b ng hi u t p nham. Xa xa, nh ng ng n núi đã b t đ u tr c lóc vì n n phá r ng làm r y. Thay vì mùi hoa mimosa hay đ lý nh ng đêm mùa đông, Dalat hôi th i đ n t n cùng v i mùi phân bón và rác r i quanh t nh. V i s l ng cây c b ch t đ n, Dalat nóng g n b ng Saigon, và dĩ nhiên, v i s du nh p c a văn hóa xe máy, khói b i và ti ng n cũng b t đ u m c r .

Tôi đ a vài ng i b n n c ngoài đ n nhà Th y T đ gi i thi u “môi tr ng văn hóa cà phê” mà Vũ Trung Nguyên hay rao gi ng. V a đ c 5 phút, chúng tôi ph i b ch y vì mùi xú u n ng n c t t o đ và xác cá ch t c a h Xuân H ng. Tôi v n không b cu c: tôi đ n các b n đó đ n h Tuy n Lâm. Các đ án khu ngh đ ng bao quanh khu h , dang đ b ngang khi th tr ng b t đ ng s n đi vào kh ng ho ng. Cũng may cho h , n u GDP ti p t c tăng tr ng trên 10% m y năm qua, có l h Tuy n Lâm cũng đã cùng s ph n v i h Xuân H ng, thác Cam Ly và bao đ a danh khác c a th i tôi còn tr .

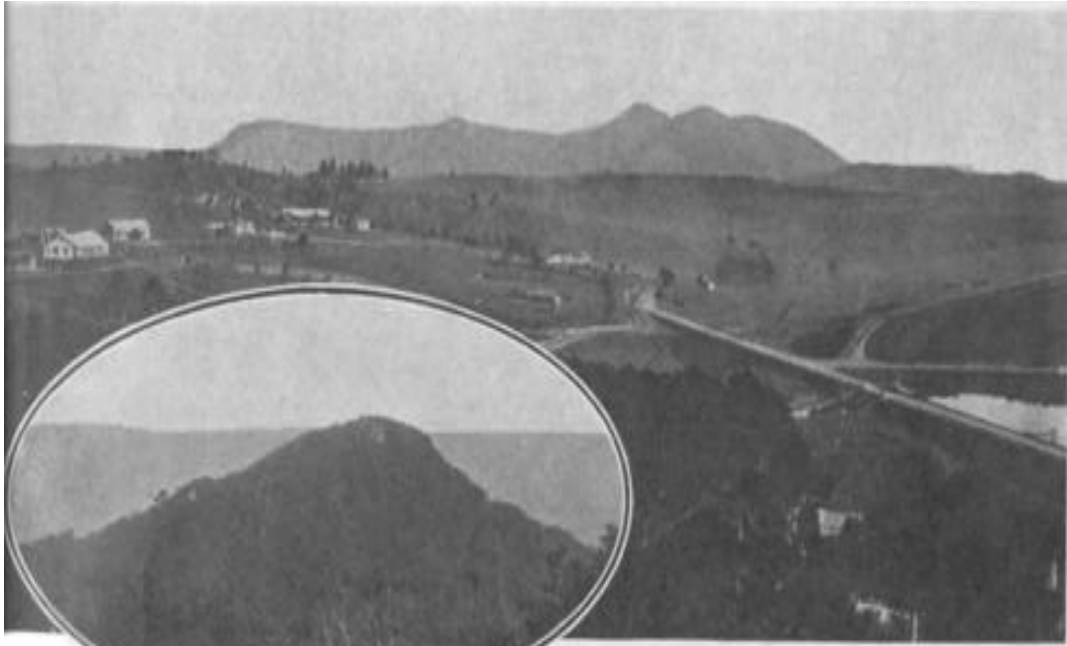
Dalat đã ch t lâm sàng. Không bi t ngày nào s đ em chôn?

Tôi bay v i Saigon ngay ngày hôm sau. Tôi không mu n n ná nhìn dung nhan ti u t y c a ng i con gái mình đã yêu. Đ c đ ng, tôi v n iPod nghe l i bài hát Chi u Vàng c a Nguy n Văn Khánh. Có l đây là bài đi u cho đám tang c a Dalat. Hay s là l i phán c a Gandhi, “*Trái đ t cung ng đ y đ cho nhu c u (need) c a con ng i, nh ng không bao gi đ cho lòng tham (greed) c a h .*”

*“Năm tháng trôi qua sóng gió đ i...
Chi u chi u nh em khôn lòng nguôi...”*

ALAN PHAN

(15 April 2013)

Dãy núi Lang Bi-an

Đỉnh núi Lang Bi-an (2.064m)